

INFOGIDS OUDERBEREIK

DE BUURT IN DE SCHOOL = DE OUDERS IN DE SCHOOL

Gelijke Kansen Onderwijs
Campus Blairon 200
2300 Turnhout
Tel.: 014 40 96 31
onderwijs@turnhout.be

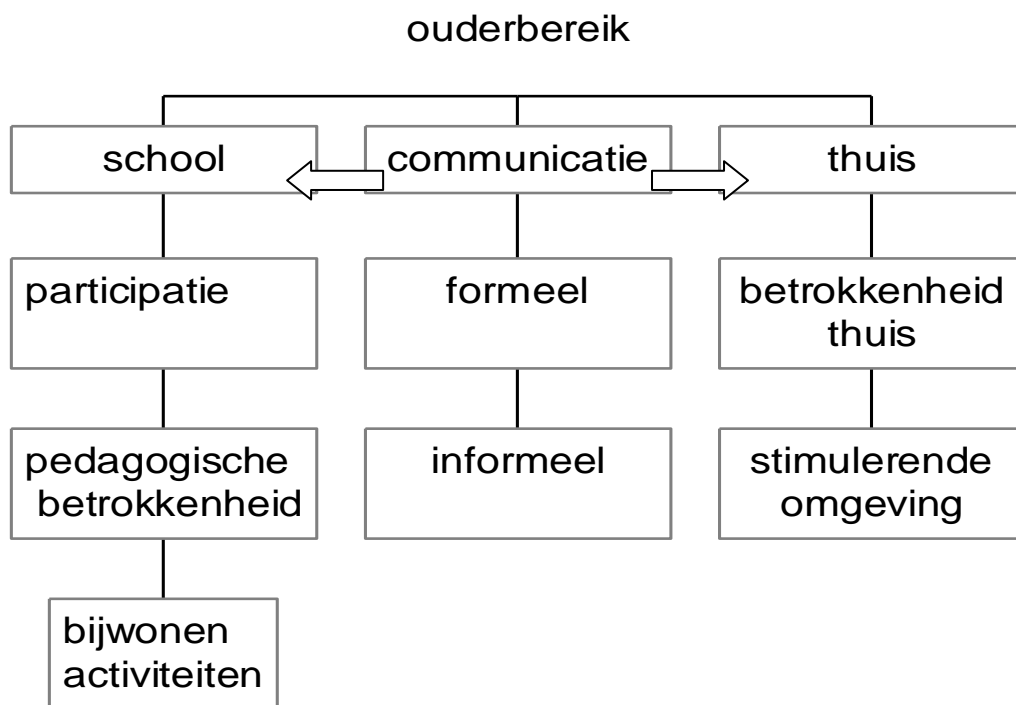
Inhoudstafel

1. INLEIDING	p. 3
2. OUDERBEREIK	p. 3
3. OUDERBEREIK: WAAROM?	p. 4
4. WAT KAN COMMUNICATIE BEMOEILIJKEN?	p. 4
5. BASISHOUDING BIJ HET BEREIKEN VAN OUDERS: 10 tips	p. 4
6. SCHRIFTELIJKE COMMUNICATIE MET OUDERS VERBETEREN	p. 5
<i>Agenda</i>	
<i>Brieven</i>	
<i>Schoolreglement</i>	
<i>Heen en weer schriftje</i>	
<i>Rapport</i>	
<i>Nieuwe media</i>	
7. MONDELINGE COMMUNICATIE VERBETEREN	p. 6
<i>Inschrijvingen</i>	
<i>Schoolpoortgesprekken</i>	
<i>Oudercontacten</i>	
<i>Infoavonden</i>	
<i>Ouderraad</i>	
<i>Open klasdagen</i>	
<i>Huisbezoeken</i>	
<i>Andere initiatieven</i>	
8. DIDACTISCH MATERIAAL	p. 9
<i>Documentatiecentrum Atlas Turnhout</i>	
<i>Huis van het Nederlands</i>	
9. BABEL:TELEFONISCHE TOLKENDIENST	p. 10
10. SOCIAAL TOLKENDIENST STAD TURNHOUT	p. 10
11. ONTHAALBUREAU PRISMA	p. 10
12. INTERESSANTE WEBSITES	p. 11
13. MEER LEZEN?	p. 11
14. BRONNEN	p. 12
15. TOT SLOT	p. 12

1. INLEIDING

De betrokkenheid van ouders op school is erg belangrijk voor de leerresultaten en het welzijn van kinderen. Dat blijkt uit tal van onderzoeken. Om betrokkenheid te verhogen moet je ouders bereiken. Er zijn officiële kanalen zoals een schoolraad of ouderraad, maar er zullen extra inspanningen nodig zijn om ouders te bereiken die de stap naar school niet zetten. Een school zou op regelmatige tijdstippen een zo breed mogelijk publiek moeten aanspreken. In deze gids gaat de aandacht naar de communicatie tussen ouders en school. We reiken een aantal suggesties aan. Aan jou om te proberen wat voor wie werkt.

2. OUDERBEREIK

Ouders kunnen op verschillende manieren betrokken zijn:

1. Ouders zijn betrokken op school:
 - Participatie: ouders in ouderraad, schoolraad
 - Pedagogische betrokkenheid: leesouders, ouders als chauffeur
 - Bijwonen van activiteiten: oudercontact, schoolfeest, voorstelling
2. Ouders zijn thuis betrokken:
 - Betrokkenheid thuis: controle huiswerk, ondertekenen agenda
 - Stimulerende omgeving bieden: voorlezen, bijwonen toneelstuk...
3. Communicatie tussen school en ouders
 - Formeel: b.v. contact opnemen n.a.v. leerproblemen
 - Informeel: b.v. schoolpoortcontact

3. OUDERBEREIK: WAAROM?

- Duidelijke afspraken bevorderen betrokkenheid.
- Betrokkenheid bevordert tevredenheid over school
- Een open school bevordert het bespreken en aanpakken van gedrags- en leerproblemen.
- Om thuisbetrokkenheid van ouders te bevestigen en aan te moedigen.
- Betrokkenheid bevordert kansen van de kinderen op school en in hun latere leven.

4. WAT KAN COMMUNICATIE BEMOEILIJKEN?

- Het ontbreken van een kader bij ouders om berichten te interpreteren.
- Boodschappen van de school aan ouders in te moeilijke taal.
- De taalbarrière voor anderstalige ouders.
- Tijdsgebrek van leerkrachten en directeur (en ook ouders).
- Onzekerheid bij ouders over hun rol als ouder of opvoeder.
- Het investeren in de formele kanalen i.p.v. de informele contacten.
- Eigen negatieve schoolervaringen van ouders.
- Het ontbreken van eenduidigheid en afspraken over ouderbetrokkenheid.
- Het onvoldoende vertrouwd zijn met elkaars leefwereld.
- Te hoge verwachtingen van de school naar de ouders en vice versa
- Kansarmoede: het kluwen van problemen rond wonen, gezondheid, financiën, tewerkstelling, ...
- Het tempo van de ouders kan verschillen met het tempo van de school

5. BASISHOUDING BIJ HET BEREIKEN VAN OUDERS: 10 tips

1. Probeer de ouders zoveel mogelijk mondeling aan te spreken
 - Zoek zelf contact
 - Leer de ouders kennen voor er problemen zijn
 - Mondeling contact is beter dan schriftelijk
2. Spreek altijd eerst de ouders aan
 - De echte partners zijn de ouders
 - Respecteer de (eind)verantwoordelijkheid van de ouders
 - Overleg met hen voor je iets onderneemt
 - De ouders hebben recht op informatie
3. Maak bij een afspraak duidelijk wat het onderwerp van gesprek is, wie er aanwezig zal zijn en hoeveel tijd er wordt uitgetrokken
4. Geef de ouders de kans een vertrouwenspersoon mee te brengen naar een contact op school
5. Maak duidelijk dat je samen met de ouders het beste wilt zoeken voor het kind
 - Respecteer hun ritme
 - Zoek samen naar oplossingen, dring niets op
6. Maak duidelijk wat er op school al gebeurd is om het kind te ondersteunen
 - Bereid het gesprek goed voor
 - Geef veel informatie over het kind op school
 - Geef veel informatie over de manier van werken op school

7. Probeer het positieve te zien en te verwoorden
 - Zie en waardeer de inspanningen van de ouder
 - Heb oog voor het positieve in het kind
8. Probeer niet te veralgemenen, blijf bij het concrete
9. Betrek de dienst Gelijke Kansen - Onderwijs indien nodig
10. Gebruik bij schriftelijke communicatie de volgende tips
 - Laat alle brieven in een vaste map steken
 - Geef de brieven op een vaste dag mee
 - Schrijf de naam van het kind op alle brieven
 - Gebruik eenvoudige taal in het schoolreglement
 - Geef een samenvatting van de belangrijkste punten
 - Gebruik een voldoende groot lettertype

6. SCHRIFTELIJKE COMMUNICATIE MET OUDERS VERBETEREN

Agenda

- Werk met pictogrammen, kleuren, symbolen, enz.
- Verduidelijk de gebruikte afkortingen op een kaartje in de agenda.
- Controleer als leerkracht de agenda op juistheid en volledigheid.
- Gebruik steeds dezelfde volgorde bij het noteren. Rangschik taken in functie van belangrijkheid.
- Laat ouders communiceren met de leerkrachten via de schoolagenda. Vraag een dagelijkse ondertekening van ouders.
- Reageer op aantekeningen van de ouders in de schoolagenda duidelijk, snel en gericht.
- Noteer niet enkel negatieve zaken of financiële vragen in de schoolagenda. Schrijf regelmatig een positief bericht in de agenda.
- Laat ouder en kind aangeven wat ze leuk vonden of net niet, wat er niet duidelijk was, enz.
- Rode balpen kan aanvallend of negatief overkomen. Werk met verschillende kleuren balpen voor verschillende soorten berichten.

Brieven

- Schoolbrieven horen in een vaste map met naam. Brief mee naar huis? Symbool in de agenda!
- Geef brieven mee op vaste dagen.
- Gebruik eenvoudige woorden, korte zinnen en een duidelijk lay-out en een duidelijk lettertype.
- Vermeld een contactpersoon die een antwoord weet op vragen.
- Tekeningen en pictogrammen geven een brief duidelijkheid.
- <http://www.turnhout.be/index.php?pageid=60820&site=1>
- Vraag achter "het waarom" van het niet-invullen van een brief.
- Kopieer een voorbeeld mee bij het opvragen van een document.
- Toon met kleur de aard van de brief aan: rood = 'belangrijk', groen = 'ondertekenen'.
- Laat je brieven nalezen door het Centrum voor Basiseducatie op de leesbaarheid ervan.
- Licht brieven zoveel mogelijk mondeling toe aan de leerlingen en eventueel aan ouders.
- Zorg dat kinderen kunnen navertellen wat er in de brieven staat.
- Medeverantwortelijkheid aan kinderen bv.: stempel op de hand = brief afgeven.
- Meerdere brieven voor bv. gescheiden gezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, internaten.
- Vermeld op elke brief duidelijk het logo van de school voor de herkenning.
- Verstuur eventueel belangrijke brieven met de post.

Schoolreglement

- Maak van het schoolreglement gebruik om kort aan ouders duidelijk te maken wat de school belangrijk vindt en welke gebruiken de school hanteert (b.v.: een vaste dag voor huiswerk,...)
- Maak het schoolreglement concreet, eventueel met voorbeelden uit de dagdagelijkse praktijk. Wanneer het te algemeen en omslachtig is, lezen vele ouders het niet.
- Een korte samenvatting met de belangrijkste punten moedigt lezen aan.
- Maak ouders bewust van het belang van een schoolreglement. Dit kan aan de hand van een toneelstukje, een video, een powerpointpresentatie,... op een infoavond, ouderbabbel, klasreceptie of ...
- Laat je reglement proeflezen door enkele ouders.

Heen en weer schriftje

- Meld negatief, maar zeker ook positief gedrag/gebeurtenis .
- Getypte woorden, pictogrammen en prentjes zijn duidelijker voor anderstalige ouders dan handgeschreven tekst.
- Wanneer ouders niet naar een infoavond kunnen komen, kan er een kort verslag in het schriftje zodat iedereen op de hoogte blijft.

Rapport

- Maak het zo eenvoudig en concreet mogelijk.
- Organiseer momenten waarop de ouders samen met de leerkracht het rapport van hun kind kunnen overlopen (oudercontact, vlak na school).
- Omschrijf vakken of specifieke onderdelen van een vak in begrijpbare taal.

Nieuwe media

Maak gebruik van alle mediakanalen zoals de schoolwebsite met mailfunctie, Facebook, ...

7. MONDELINGE COMMUNICATIE VERBETEREN

Inschrijvingen

- Kies een rustige ruimte voor een inschrijving.
- Geef vanaf het begin uitleg over de schoolwerking. (welke leermethodes, geplande projecten, manier van communiceren met ouders,...)
- Is er tijd om de school te verkennen?
- Weten ouders wat van hen verwacht wordt?
- Maak ouders ook duidelijk wat ze van de school kunnen verwachten.
- Probeer voeling te krijgen met de gezinssituatie.
- Informeer of er vertrouwenspersonen zijn die de inhoud van brieven mee kunnen verduidelijken.
- De eerste indruk is zeer belangrijk (vriendelijk, respectvol,...)
- Stel ouders op hun gemak zodat ze zich echt welkom voelen: vb. : je kan hen iets te drinken aanbieden
- Let op de tafel/stoelopstelling : een cirkelopstelling komt minder bedreigend over.

Schoolpoortgesprekken

- Stel een beurtrol op voor het toezicht aan de schoolpoort, de fietsenstalling, de parking.
- Zet een bord ter verwelkoming aan de ingang van de school.
- Maak je inkomhal aantrekkelijk met foto's van het school- en klasgebeuren. Het nodigt uit om erover te praten.
- Zoek zelf altijd als eerste contact met de ouders

Oudercontacten

- Bouw een vertrouwensrelatie op vanaf het begin van het schooljaar, zodat het eerste individueel contact niet het eerste ontmoetingsmoment is.
- Nodig beide ouders uit, zeker voor boodschappen met minder goed nieuws. Zo ben je er zeker van dat beide ouders dezelfde informatie krijgen. Hou rekening met gescheiden ouders.
- Bereid je gesprek goed voor: wat wil ik bereiken met het gesprek?
- Ondersteun je boodschap met concrete voorbeelden en materialen.
- Gebruik geen vage termen.
- Neem de tijd om naar de ouders te luisteren. Vind een evenwicht tussen luisteren en praten.
- Vermeld ook de positieve boodschappen.
- Vat regelmatig samen wat al gezegd is.
- Nodig ouders uit om vragen te stellen. Check of je boodschap begrepen is.
- Maak aan het einde een samenvatting en afspraken. Zet die op papier.
- Is het haalbaar om kinderopvang te organiseren tijdens een oudercontact?
- Mogen oudere kinderen meekomen om te vertalen?
- Schakel mensen (b.v. van het oudercomité, islamleerkracht) in die de ouders aanmoedigen om toch naar de school te komen.
- Een oudercontact op verplaatsing (bij het gezin thuis, op neutraal terrein) is misschien ook mogelijk?
- Nodig ouders ook eens uit als het goed gaat.
- Stel je niet bevoogdend op, laat het een ontmoeting tussen gelijken zijn.
- Zeg aan ouders dat ze steeds een vertrouwenspersoon mogen meebrengen (b.v. vriend(in), familie, buur, brugfiguur, gezinsbegeleid(st)er).
- Spreek met het schoolteam af om regelmatig positieve berichtjes te sturen.
- Neem je tijd bij een oudercontact. Ouders van kinderen met leerproblemen hebben hier nood aan.
- Spreek de taal van de ouders (geen vakjargon).
- Realiseer je dat alle ouders hun sterke kanten en hun trots hebben.
- Vertel eerst kort iets over jezelf. Dat schept vertrouwen.
- Benadruk dat je graag met het kind en de ouders wilt samenwerken.
- Laat ouders weten en voelen dat ze altijd welkom zijn.
- Probeer op een informele manier een beeld te vormen van de gezinsomstandigheden.
- Vertel ouders dat je hen regelmatig zal contacteren en doe dit dan ook.
- Geef ouders op voorhand een lijst met onderwerpen die ze mogelijk willen bespreken (hobby's, gezondheidsproblemen,...)
- In een uitnodiging voor een oudercontact zou je kunnen vragen of ze het Nederlands voldoende beheersen. Zo kan de school eventueel voor een tolk zorgen.
- Stel ouders op hun gemak zodat ze zich echt welkom voelen: vb. : je kan hen iets te drinken aanbieden
- Let op de tafel/stoelopstelling : een cirkelopstelling komt minder bedreigend over.
- Zorg dat je ook buiten de oudercontacten bereikbaar bent voor ouders die vragen hebben. Spaar niet alle probleempjes op tot het oudercontact

Infoavonden

- Kies relevante onderwerpen : huiswerkbeleid, toetsen, uitstappen, overstap naar het secundair onderwijs,
- Geef de kans om vragen te stellen indien iets niet duidelijk is.
- Foto's of beelden zeggen veel, welke taal je ook spreekt.

Ouderraad

- Schakel de ouderraad in om voor anderen de drempel te verlagen (mensen uitnodigen, benaderen, aanspreken)
- Zorg ervoor dat een ouderraad geen privaat clubje wordt.
- Laat leden van de ouderraad herkenbaar zijn bij activiteiten.

Open klasdagen

- Organiseer eens een open klas dag!
- Nodig ouders en/of andere familieleden uit om eens een moment mee naar de klas te komen. Ouders zien daadwerkelijk wat kinderen op school doen.
- Organiseer contractwerk voor ouder en kind.

Huisbezoeken

- Bezoek eens een gezin thuis om de thuissituatie goed in te schatten.
- Het is belangrijk dat je de mensen op hun gemak stelt wanneer je hun woning betreedt. Doe dit door iets positief te benoemen.
- Geef een moeder of vader vooral erkenning i.p.v. tips of verwijten. Erkenning verhoogt hun zelfbeeld en doet echt deugd.
- Respect voor een levensstijl, een andere cultuur is belangrijk.
- Het is eveneens van belang om hen te laten voelen dat ze baas in eigen huis zijn en dat ze verantwoordelijk zijn voor hun eigen kinderen,
- Wees vriendelijk zodat je niet als een bedreiging wordt ervaren.
- Profileer jezelf niet als een expert of als iemand met macht. Ze moeten je beschouwen als gelijke. Alleen dan boek je vordering.

Andere initiatieven

- Geef bij een grootouderfeest kinderen zonder grootouders (in het land) een alternatief. Ook gezinnen met weinig sociale contacten hebben hier een boodschap aan.
- Maak (samen met ouders?) een schoolgids waar het schoolreglement, de leerstof, activiteiten,... een woordje uitleg krijgen.
- Stel eens na schooltijd de bibliotheek, sportzaal, mediatheek open voor ouders en hun kinderen.
- Schenk aan elk gezin een magneet (met het logo van de school?). Op deze manier kunnen ze belangrijke schoolformulieren in het zicht hangen.
- Neem ook eens ouders mee op een schooluitstap.
- Probeer per schoolactiviteit specifiek 1 gezin te betrekken dat zich nooit eerder liet zien, zodat hun netwerk kan vergroten.
- Neem foto's van verschillende activiteiten waarbij ouders en kinderen betrokken zijn. Zet deze foto's in de nieuwsbrief, op de schoolwebsite of stuur afdrucken naar de ouders.
- Richt op school een ontmoetingsplaats in waar ouders terecht kunnen voor informatie, ondersteuning, training,... of gewoon een tasje koffie. Misschien kunnen er boeken, computers, documentatie ter beschikking zijn.

- Zorg voor kleine bedankjes bij ouderbijeenkomsten.
- Investeer in informele contacten
- Informeer gezinnen over sociale voorzieningen. Stel eventueel een kleine gids samen met relevante adressen van verschillende sociale diensten.
- Werk met 'happygrams' : 'succeskaarten' door de school zelf ontwikkeld, waarop (positieve) berichtjes kunnen verstuurd worden.
- Stel een nieuwsbrief op per maand voor de ouders. Op deze manier weten ze waar de school mee bezig is (tekeningen, foto's, activiteiten)
- Organiseer rommelmarkten, herfstwandelingen, kerstdrinken, boekenbeurzen, tentoonstellingen, vrije podia, oudercafés, speelgoedbeurzen, ...
- Werk met een klaspop die dagelijks met een ander kind mee naar huis mag
- Hang een ideeënbus voor ouders
- Nodig (allochtone) ouders eens uit om op school te komen koken
- Laat kinderen zelf uitnodigingen maken voor een schoolfeest
- Doe geregeld een bevraging bij ouders om zo te weten te komen over wat ze tevreden zijn op school en over wat niet
- Laat kinderen zelf een rol spelen op het schoolfeest of open klasdag,... zodat ouders toch zeker willen komen kijken
- Maak goed zichtbaar waar de hoofdingang van je school is
- Teken op eenvoudig begrijpbare wijze de weg naar het secretariaat en de directie uit (kleurcodes, gekleurde voetafdrukken, gekleurde linten,...)
- Zorg dat er op inschrijvingsdagen iemand aan de ingang staat die nieuwe ouders kan onthalen.
- Bevorder actieve participatie: klasafgevaardigde, leesmoeder, tuinopa, ...
- Naar een actieve participatie:
 - ❖ *informer*en : de school informeert over uitstappen,... .

de ouders luisteren.
 - ❖ *verklaren* : de school verklaart de keuze van een nieuwe wiskundemethode of legt de werking van het CLB uit.

Ouders luisteren en kunnen vragen stellen.
 - ❖ *observeren* : de school organiseert een 'gezond ontbijt' voor ouders, leerkrachten en leerlingen.

Ouders doen mee.
 - ❖ *participeren* : ouders organiseren een debatavond rond drugs, vertellen over hun geloof, beroep, hobby in de klas

Ouders zitten zelf in het panel.
 - ❖ *besluiten voorbereiden* : ouders nemen deel aan de werkgroep 'pesten'.

Samen met de school bereiden ze een beleidsplan voor.
 - ❖ *besluiten vormen* : Het schoolreglement wordt aangepast.

Ouders beslissen mee.

8. DIDACTISCH MATERIAAL

Documentatiecentrum Atlas Turnhout

Het provinciaal documentatiecentrum Atlas (DocAtlas) is een documentatie- en leermiddelencentrum, gespecialiseerd in Nederlands voor anderstaligen, intercultureel onderwijs, mondiale vorming en interculturaliteit. Leerkrachten, studenten, vormingswerkers en alle andere geïnteresseerden kunnen er didactisch materiaal en documentatie in alle vormen ontlenen.

DocAtlas organiseert ook vormingen over het gebruik van de leermiddelen Nederlands voor anderstaligen, intercultureel onderwijs en mondiale vorming en over de materialen die verenigingen en organisaties op weg helpen bij processen van interculturalisering.

DocAtlas Turnhout heeft ook een Leerhoek Nederlands, een plek waar volwassen anderstaligen materiaal om thuis Nederlands te leren, kunnen ontlenen en uitproberen.

DocAtlas, Grote Markt 44, 2300 Turnhout, 014 72 40 20, turnhout@docatlas.be, www.docatlas.be

Huis van het Nederlands

Nederlands leren? Het kan! Het Huis van het Nederlands helpt je op weg.

Mensen die het Nederlands nog niet of nog niet voldoende onder de knie hebben en het graag willen leren, kunnen hier terecht. In het Huis van het Nederlands bekijken ze samen met die persoon welke cursus het beste bij hem/haar past.

Huis van het Nederlands, Renier Sniedersstraat 62-64, 2300 Turnhout, 014 42 06 69 en 0489 11 74 39, hvn_turnhout@prismavzw.be, www.hvnprovant.be

9. VLAAMSE TOLKENTELEFOON:TELEFONISCHE TOLKENDIENST

Wat als er plots een anderstalige ouder op school staat om te praten? Dan kan de telefonische tolkdienst 'Vlaamse Tolkentelefoon' u verder helpen. Alle scholen kunnen gratis van deze dienst gebruik maken. U belt en legt de situatie uit en meestal is er onmiddellijk een tolk beschikbaar in de taal die u wenst. U kan ook op voorhand een tolk reserveren.

Vlaamse Tolkentelefoon, Toekomststraat 35, 1080 Sint-Jans-Molenbeek, 02 208 06 11, stvtolkentelefoon@integratie.be, www.integratie-inburgering.be

10. Agentschap Integratie & Inburgering

Het Agentschap Integratie & Inburgering werkt aan een samenleving die positief omgaat met diversiteit en waarin etnisch-culturele minderheden volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Ze spannen zich in voor een samenleving waarin alle mensen met elkaar omgaan in openheid en met respect voor ieders eigenheid. Ze streven er naar dat voorzieningen en instellingen een actieve openheid en respect hebben voor de eigenheid en de diversiteit van iedereen.

Zij streven er naar dat etnisch-culturele minderheden volwaardig betrokken worden om mee te denken, mee te praten en mee te beslissen.

Agentschap Integratie & Inburgering, Sint-Antoniusstraat 62-64, 2300 Turnhout, Tel. 014 42 06 69, onthaalbureau@prismavzw.be, www.prismavzw.be

11. INTERESSANTE WEBSITES

www.armoede.be

www.kruispuntmi.be/thema/gelijke-onderwijskansen/ouderbetrokkenheid

www.ond.vlaanderen.be/leren

www.steunpunto.be

www.margoo.be

www.worldlingo.com

www.klasse.be/leraren

www.klasse.be/leraren/8032/zes-tips-voor-mondelinge-communicatie-met-anderstalige-ouders/#.UIZrNxAgxn4

www.samenlevingsopbouw.be/site/images/PDF/brochure_kansarmoede_onderwijs.pdf

12. MEER LEZEN?

- Autar, K. e.a., Ouders en school. Strategieën voor versterking van de relatie tussen ouders en school. Alphen aan den Rijn, 1996.
- Ameye Yvan, Vanspauwen Patrick, Huiswerk in de basisschool, Garant, Leuven, 2000.
- Haerden, H. & Janssen, D. (red.), Pedagogische preventie, Garant, Leuven.1995.
- Laevers, F., Vanhoutte T., Derycke C., “Omgaan met kansarmoede in de basisschool”, De Eenhoorn. 2003.
- Vranken, J., De Boyser K., Dierckx D., Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2003, Acco, Leuven, 2003.
- Verhoeven J., Stassen K, Devos G., Warmoes V., “Ouders op school en thuis”. brochure Ministerie Vlaamse Gemeenschap, 2003.
- www.turnhout.be/signaallijst (signaallijst kansarmoede)
- Participatiedecreet: moeten ouders zwijgen? Over ouderparticipatie in een nieuwe versnelling. Klasse voor ouders 67, maart 2003, www.klasse.be
- Ouders scannen de school. Tevredenheid van ouders over school: de meningen zwart op wit. Klasse 66, februari 2003, www.klasse.be

13. BRONNEN

- “Ouders op school en thuis” : onderwijskundig onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van onderwijs en vorming door Jef Verhoeven, Koen Stassen (KUL) en Geert Devos, Véronique Warmoes (Vlerick School), 2003
- “Schriftelijke communicatie tussen ouders en school: over knelpunten en oplossingen.” Kamileon Schoolopbouwwerk Leuven
- “Gids voor basisscholen anderstalige minderjarige nieuwkomers”. Pina Antwerpen
- “De communicatie met kansarme ouders verbeteren” door Bruinje, Van Hoof, Maesmans & Cochet, Basis, 28 juni 2003
- “Omgaan met kansarmoede in de basisschool” door Ferre Laevers, Trees Vanhoutte en Claudine Derycke. De Eenhoorn. 2003

- de signaallijst kansarmoede van Gelijke Kansen-Onderwijs Stad Turnhout
- Vorming “leraren in gesprek met kansarme ouders” Ehsal Brussel, maart ‘04

14. TOT SLOT

Zijn er nog tips, bruikbare ervaringen of ontbreekt er een document volgens u, aarzel niet ons te contacteren! We zoeken samen naar verbetering!

Stad Turnhout
Gelijke Kansen – Onderwijs
Campus Blairon 200
2300 Turnhout
014 40 96 31
onderwijs@turnhout.be
www.turnhout.be